

СТАН ТА ЗАДАЧІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ В ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Дорофєєв В.С., Ковров А.В., Закорчемний Ю.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Відповідно до наказу МОН України № 774 від 30.12.2005р. «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» починаючи з 2005-2006 навчального року було впроваджено кредитно модульну систему навчання.

Метою впровадження кредитно-модульної системи в Україні є підвищення якості вищої освіти фахівців і забезпечення на цій основі конкурентоспроможності випускників та престижу української вищої освіти у європейському і світовому освітньому просторі. Кредитно-модульна система (КМС) – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: кредитів (залікових освітніх одиниць) та модульної технології навчання і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної і самостійної роботи та якості його знань і умінь.

Були введені наступні основні засади:

- встановлено обсяг кредиту ECTS в Україні – 36 академічних годин, згідно з розрахунками, що узгоджуються з практикою європейських країн;
- встановлено річне навчальне навантаження студента – 60 кредитів ECTS;

- запропоновано методику перерахування обсягу навчального навантаження діючих навчальних планів у кредити ECTS (наказ МОН від 20 жовтня 2004 р. № 812)

На початок 2005/2006 навчального року в академії було розроблено «Тимчасове положення про кредитно – модульну систему організації навчального процесу в ОДАБА», адаптовано шкалу оцінювання знань студентів в академії до національної та шкали ECTS, розроблені навчальні плани підготовки, які крім основних складових навчального плану включають інформацію про обсяг навчальної дисципліни у кредитах ECTS. Станом на 2011-2012 н.р. всі студенти денної форми навчання ОКР Бакалавр, Спеціаліст та Магістр навчаються за КМС.

Графік навчального процесу розроблений з урахуванням вимог КМС та введені тижні «модульного контролю». Як правило це один тиждень в середині семестру та останній тиждень перед екзаменаційною сесією.

Основними задачами впровадження КМС в академії є:

- підвищення мотивації студентів до набуття знань та умінь, а також відповідальності за результати власної навчальної діяльності;
- стимулювання систематичної та якісної аудиторної і самостійної роботи студентів, ефективної практичної підготовки з метою досягнення високої якості вищої освіти;
- прищеплення студентам почуття навчальної дисциплінованості;
- підвищення об'єктивності оцінювання рівня набутих студентами знань та умінь.

Загалом впровадження КМС в академії виявив ряд недоліків в організації навчально-виховного процесу:

1. Організаційно-методичне забезпечення кредитно-модульної системи є неповним чи не відповідає встановленим вимогам.
2. Недостатня поінформованість студентів щодо правил організації навчального процесу за кредитно-модульною системою, чіткої структури залікового кредиту та порядку оцінювання навчальних досягнень студентів.
3. Відсутність належного аналізу результатів проведення модульного контролю зі сторони як кафедр так і деканатів інститутів та факультетів.

З метою забезпечення виконання Україною «Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське та світове освітнє співтовариство на період до 2010 року» Наказом МОН України від 16 лютого 2009р. №943 було запроваджено у вищих навчальних закладах України починаючи з 2009/2010 навчального року. Європейську кредитно-трансферну систему. Нововведення впроваджується відповідно до вимог Довідника користувача ЄКТС, затвердженого Європейською комісією 6 лютого 2009 року.

Ключові документи Європейської кредитно-трансферної системи:

- **Академічна довідка** (виписка навчальних досягнень) – документ для студентів які виявили бажання продовжити навчання у іншому навчальному закладі
- **Аплікаційна форма студента (заява-анкета студента)** – документ для студентів які виявили наміри продовжити навчання за кордоном;
- **Угода про навчання** – форма угоди між навчальними закладами про направлення студента на навчання за кордон;
- **Угода про практичну підготовку та зобов'язання про якість** – угоди про практичну (виробнича практика) підготовку студента в організаціях (підприємствах) за кордоном.
- **Додаток до диплома європейського зразка** є документом, що видається разом з дипломом про вищу освіту, в якому описується здобута кваліфікація (ступінь) вищої освіти за загальноприйнятим в Європейському просторі вищої освіти зразком. Такий додаток видається за бажанням випускника.

Ці документи стосуються лише студентів які виявили бажання перевестись із одного ВНЗ до іншого або продовжити навчання в іншому ВНЗ в тому числі за кордоном та мають бути узгоджені між трьома сторонами: ВНЗ який направляє на навчання, ВНЗ який приймає на навчання та студентом, при цьому між ВНЗ повинні бути заключені «міжінституційні угоди».

Для практичного запровадження ЄКТС Листом МОН від 26 лютого 2010 р. N 1/9–119 були Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах та Довідник користувача ЄКТС які діють на рівні з іншими нормативно-правовими документами у сфері вищої освіти.

ЄКТС розглядається як узагальнення *кредитно-трансферної системи організації навчального процесу*. При цьому поняття «кредитно-модульна система організації навчального процесу» не застосовується.

Хоча ці вимоги носять рекомендаційний характер, використання ЄКТС є обов'язковою вимогою при акредитації освітніх програм та навчальних закладів.

Однак впродовж останніх двох років зі сторони МОНмолодьспорту України взагалі не приділяється увага питанню організації навчального процесу за кредитно-трансфертною чи кредитно-модульною системами.

Слід зазначити, що єдиної врівноваженої думки, щодо проблеми впровадження чи існування кредитної-модульної системи навчання в Україні так само як і її вдосконалення не існує. Тому в академії ведеться планомірна та врівноважена робота по впровадженню КМС в першу чергу з метою покращення якості навчального процесу.